

jméno
adresa
datum

EUROPEAN OMBUDSMAN
1 avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
F-67001 Strasbourg Cedex
France

**Podezření na manipulaci s daty ze strany Evropské komise ve Sdělení
COM(2013)716 předloženému Radě EU a Evropském parlamentu 21.10.2013**

Vážená paní O'Reilly,

jako občan Evropské unie se na Vás, Evropského ombudsmana, obracím ve věci prošetření úmyslné manipulace s daty prováděné administrativou Komisařky Malmströmové v průběhu kampaně zaměřené proti násilí páchanému se zbraněmi v EU.

Komise si jako poradní orgán sestavila Skupinu expertů, která měla poskytnout odborné znalosti v problematice boje proti nelegálnímu pašování zbraní. Členy skupiny tvoří:

členové bezpečnostních sborů zemí EU
experti z univerzit, výzkumných ústavů a nevládních organizací
zástupci evropských výrobců zbraní
člen Europolu

Tito odborníci asistovali Komisi při tvorbě Sdělení Komise COM(2013)716¹ (dále jen „sdělení“), které však obsahuje chybná prohlášení, zmanipulovaná data a je spíše zavádějící v důsledku neznalosti evropské zbraňové legislativy Directive 91/477/EEC, upravena Directive 2008/51/EC (dále jen „Evropská směrnice o zbraních a střelivu“), kterou Komisařka Malmströmová prokázala.

Předkládám následující důkazy k posouzení:

1. Citace ze sdělení (Úvod): *„Zneužívání střelných zbraní, ať už legálně vlastněných civilních zbraní, nebo civilních či vojenských zbraní, které byly nezákonně vyrobeny nebo získány, představuje vážnou hrozbu pro bezpečnost EU jak z vnitřního, tak i z vnějšího hlediska.“*

Dle zprávy SOCTA 2013, kterou vypracoval Europol (a má také zastoupení ve Skupině expertů), jsou jako klíčové hrozby identifikovány (Kapitola 5 – Doporučené priority)²:

ilegální imigrace
obchod s lidmi
padělané zboží mající vliv na zdraví veřejnosti
finanční podvody

výroba a pašování drog
kybernetický zločin
praní špinavých peněz

Jak je tedy možné, že paní Malmströmová používá ve sdělení takovéto silné výroky, zatímco Europol ve své zprávě SOCTA 2013 hodnotí situaci následovně: *“Nelegální obchod se zbraněmi v EU se děje v omezené míře a pašování se odehrává v malém rozsahu. Zbraně i organizované skupiny zapojené do pašování pocházejí primárně ze západního Balkánu a z bývalých států Sovětského svazu.”*

2. Citace ze sdělení (Úvod): *„Nezákonný dovoz a prodej těchto zbraní, jakož i jejich výroba, představují výnosný byznys pro organizované zločinecké skupiny, jejichž počet se v EU odhaduje na 3 600.“*

Ve zprávě SOCTA 2013 (str. 33) se však uvádí: *„V EU působí dle odhadů na 3600 organizovaných skupin, zapojených do celé škály nelegálních aktivit.“*

Počet organizovaných skupin uvedených ve zprávě se nevztahuje k nelegálnímu dovozu, prodeji a výrobě zbraní nýbrž k celkovému počtu organizovaných skupin operujících v EU v řadě nelegálních aktivit. Paní Malmströmová opět úmyslně manipulovala a zveličovala data, aby v občanech vyvolala pocit strachu.

3. Citace ze sdělení (Úvod): *„V EU stále existuje příliš mnoho obětí násilí spojeného se střelnými zbraněmi.“* Toto prohlášení se zjevně opírá o zprávu Eurostat 'Trends in crime and criminal justice', 18/2013³. Nicméně samotná zpráva neobsahuje **žádné** údaje vztahující se k obětem střelných zbraní. Požaduji tedy, aby paní Malmströmová odhalila skutečný zdroj dat, na kterých postavila své tvrzení. Navíc tato zpráva sděluje: *„Pokles v počtu hlášené kriminality s výjimkou vloupání.“*

4. Citace ze sdělení (Úvod): *„V prvním desetiletí 21. století bylo ve 28 členských státech EU střelnou zbraní zavražděno či zabito přes deset tisíc obětí.“* Zdrojem je údajně zpráva UNODC Globální studie o vraždách z roku 2011⁴. Tato studie ovšem neobsahuje žádné počty obětí střelných zbraní v EU, nýbrž odhady procentního zastoupení zbraní při páčání vraždy. Str. 40, tabulka 3.1: *21% vražd spácháno palnou zbraní, v 36% ostrým předmětem (např. nůž), v 43% případů užito jiného prostředku. V 79% případů NEBYLO při vraždě použito palné zbraně.* Paní Malmströmová pravděpodobně odkazuje ke statistickým údajům, které sloužily jako podklad pro studii (Homicides by firearms ⁵). Tyto statistické údaje zahrnují časové období od roku 2003-2010 a uvádějí jako celkový počet obětí palných zbraní ve 28 zemích EU číslo **7131**. Vzhledem k tomu, že statistická data nebyla úplná, měla možná paní Malmströmová pocit, že je třeba provést odborný odhad a zaokrouhlila celkový počet obětí na *přes deset tisíc obětí*.

5. Paní Malmströmová tvrdí, že její kampaň míří hlavně na nelegální výrobu, prodej a pašování zbraní a nemíjí tedy nijak narušit takové tradiční aktivity, jakými je lov a sportovní střelba. Alespoň tak to píše ve svém dopise střeleckým svazům.⁶

Jak je tedy možné, že zachování legálního trhu s civilními střelnými zbraněmi se má dosáhnout prostřednictvím zpřísnování legislativy pro legální držitele? Komisařka navrhla za účelem „zachování“ legálního trhu s civilními střelnými zbraněmi ve svém sdělení následující kroky:

5.1 (Priorita 1, úkol 1): „Komise porovná na technické úrovni hodnotu některých druhů střelných zbraní, jež jsou v současné době povoleny pro civilní použití, např. poloautomatických zbraní, s bezpečnostními riziky a zváží, zda by bylo vhodnější přístup k těmto zbraním dále omezit.“ Poloautomatický je jiný výraz pro samonabíjecí, a tyto samonabíjecí zbraně jsou přesně ty, které jsou užívány právě při těch tradičních a legálních aktivitách, které chce paní Malmströmová chránit.

5.2 Citace ze sdělení (Priorita 1, úkol 1): „Komise posoudí potřebu jít nad rámec stávající oblasti působnosti směrnice o střelných zbraních a řešit na základě zkušeností členských států potřebu regulace prodeje a držení předmětů jako jsou vzduchové pistole, repliky, historické zbraně a znehodnocené zbraně, které mohou být snadno upraveny na střelné zbraně nebo jako střelné zbraně používány.“

Volnočasové aktivity, mezi které patří například střelba ze vzduchovky, airsoft nebo paintball, tvoří nedílnou součást programů dětských táborů. Znamená to, že budou nyní posouzeny jako ilegální? A co historické rekonstrukce bitev, které se pokoušejí oživit naši historii, abychom nezapomněli na hrůzy válek? Budou z nich teď ze všech zločinci? Prosim ukažte mi, jak přesně se tyto návrhy **nedotknou** těchto legálních volnočasových aktivit.

5.3 Citace ze sdělení (Priorita 1, úkol 1): „Na základě nedávného hodnocení prostoru pro zjednodušení těchto pravidel, v němž byl učiněn závěr nenavrhovat snížení počtu kategorií (COM(2012) 415), zahájila Komise přezkum této záležitosti v širším kontextu, včetně možnosti snížení nezákonného obchodování mezi členskými státy, které používají různá pravidla, a usnadnění přeshraniční spolupráce donucovacích orgánů.“

Evropská směrnice o zbraních a střelivu: „Některé členské státy zjednodušily způsob dělení střelných zbraní do čtyř kategorií a zachovaly pouze dvě kategorie: zakázané střelné zbraně a střelné zbraně podléhající povolení. Členské státy by měly své členění uvést do souladu s tímto zjednodušeným rozdělením, avšak ty členské státy, které používají dělení střelných zbraní do další skupiny kategorií, mohou v souladu se **zásadou subsidiarity** své stávající rozdělení zachovat.“

Nyní se tedy paní Malmströmová rozhodla zasahovat do článku 3 Lisabonské smlouvy? **Vymezení pravomocí Unie se řídí zásadou svěřených pravomocí. Výkon těchto pravomocí se řídí zásadami subsidiarity a proporcionality.**

5.4 Citace ze sdělení (Priorita 1, úkol 3): „Rovněž by mohlo být přínosné přijmout více společných norem EU upravujících legitimní účely pro vlastnictví nebo užívání střelných zbraní a případy, kdy by licence měly být zamítnuty.“

Domnívá se nyní Komise, že je nadřazena k tomu, aby diktovala evropským státům co je nebo není legitimní účel pro vlastnictví zbraní? Evropská směrnice o zbraních a střelivu již totiž upravuje, kdo je oprávněn vlastnit zbraň a kdy má být povolení zamítnuto:

Aniž je dotčen článek 3, povolí členské státy nabytí a držení střelných zbraní pouze osobám, které pro to mají **řádný důvod** a které

a) dosáhly věku 18 let, s výjimkou nabytí jinak než koupí a držení střelných zbraní k loveckým účelům a zbraní pro lov nebo sportovní střelbu za předpokladu, že v tomto případě má osoba mladší 18 let povolení rodičů nebo je pod jejich vedením či pod vedením dospělé osoby s platnou licenci k držení střelné zbraně či licenci k lovu anebo provádí střelbu v rámci licencovaného či jinak schváleného tréninkového střediska;

b) *nepředstavují nebezpečí pro sebe, veřejný pořádek ani veřejnou bezpečnost. Odsouzení za úmyslný násilný trestný čin se považuje za příznak, že takové nebezpečí existuje.*

Členské státy mohou odejmout povolení k držení střelné zbraně, přestane-li být plněna některá z podmínek, na jejichž základě bylo uděleno.

Jinými slovy zdravotní prohlídka a výpis z rejstříku trestů jsou již běžně vyžadovány jako jedna z podmínek pro vlastnictví zbraní. Nevidím tedy žádný přínos v další aktivitě Komise na tomto poli.

5.5 Citace ze sdělení (Potřeba akce na úrovni EU): *„Podle odborníků na střelné zbraně využívají zločinci rozdíly v právních předpisech jednotlivých států v oblasti střelných zbraní, čímž se zvyšuje riziko nelegálního oběhu přes hranice.“*

(Úkol 3): *„Je v zájmu jak bezpečnosti občanů, tak řádného fungování vnitřního trhu, aby existoval konzistentní přístup k povolení pro střelné zbraně pro podnikatele v oboru zbraní, zprostředkovatele a vlastníky v celé EU. Zločinci se mohou pokoušet získat střelné zbraně v těch zemích, kde jsou vnitrostátní postupy považovány za nejflexibilnější.“* Evropská směrnice o zbraních a střelivu stanovuje všeobecný standart pro všechny země EU a státy samotné mohou přikročit i ke zpřísnění nařízení. Nerozumím tedy, jak může dojít k výskytu „rozdílu v právních předpisech nebo flexibilním postupům“ Jedině, že by Komise nesplnila svoji povinnost a nezajistila, že členské státy tuto směrnici aplikují správným způsobem a namísto toho prosazuje další nařízení.

Evropská směrnice o zbraních a střelivu:

Pro účely identifikace a sledování všech smontovaných střelných zbraní členské státy v okamžiku výroby každé střelné zbraně

a) *buď vyžadují jedinečné označení včetně jména výrobce, země nebo místa výroby, sériového čísla a roku výroby (pokud není součástí sériového čísla). Tím není dotčeno možné připojení obchodní značky výrobce. Pro tyto účely se členské státy mohou rozhodnout uplatňovat ustanovení Úmluvy ze dne 1. července 1969 o vzájemném uznávání zkušebních značek na ručních střelných zbraních,*

b) *nebo zachovávají jakékoli jiné snadno použitelné jedinečné označení s číselným nebo alfanumerickým kódem, které umožní všem státům snadno zjistit zemi výroby.*

Členské státy zajistí do 31. prosince 2014 zřízení a údržbu počítačového systému evidence údajů, centralizovaného nebo decentralizovaného, který oprávněným orgánům zajistí přístup k systémům evidence údajů, v nichž je zaznamenána každá střelná zbraň v působnosti této směrnice.

Členské státy stanoví pravidla pro sankce za porušení vnitrostátních předpisů přijatých na základě této směrnice a přijmou veškerá nezbytná opatření, aby zajistily jejich uplatňování. Stanovené sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující.“

6. Citace ze sdělení (Úvod): *“Tyto priority (Zachování legálního trhu s civilními střelnými zbraněmi prostřednictvím nových norem EU, Omezení odklonu střelných zbraní do rukou zločinců, Zvýšení tlaku na kriminální trhy, Budování lepšího obrazu zpravodajských služeb) vycházejí z diskusí s donucovacími orgány, z názorů obětí ozbrojeného násilí, nevládních organizací a oprávněných výrobců, maloobchodníků a*

uživatelů a rovněž z reakce na veřejnou konzultaci, kterou provedla Komise od března do června 2013.”

81 000 občanů, kteří se zúčastnili on-line průzkumu (který byl navíc pouze v anglickém jazyce) „A common approach to reducing the harm caused by criminal use of firearms in the EU“ dalo Komisi jasně najevo, že jsou silně proti návrhům další aktivity EU na tomto poli.⁸ Není divu, že byl poté průzkum Generálním ředitelstvím pro vnitřní věci vyhodnocen jako „nereprezentativní“⁹ a nehodný zřetele.

Komise si tedy zadala další (Euro-barometr) průzkum, který již přinesl požadované výsledky. V tomto průzkumu se většina Evropanů (58%) vyjádřila pro společné minimální standardy ve zbraňové legislativě (bez toho, že by byli informováni, že již dávno platí), nicméně tento průzkum také jasně naznačuje, že nadpoloviční většina obyvatel **15** evropských zemí nesouhlasí, aby se EU do této oblasti vměšovala – zbraňová legislativa má být podle nich řešena na národní úrovni: **IE-51%, UK-52%, PL-53%, CZ-53%, SK-51%, LV-56%, DK-54%, EL-56%, BG-55%, CY-56%, HU-59%, RO-61%, LT-64%, MT- 64%, EE-56% !¹⁰**

Trvám na tom, aby byly výsledky obou průzkumů uveřejněny ve sdělení Komise. Občané EU totiž vědí velmi dobře, že Komise se snaží obejít Článek 3 Lisabonské smlouvy a tím i zásadu subsidiarity a proporcionality. Komisařka Malmströmová hledá důvody a užívá jakýchkoliv prostředků, aby dokázala, že je „*zde jasná potřeba akce na úrovni EU.*“¹¹ Bez zaváhání vynechává či manipuluje s údaji a pronáší zavádějící výroky, že „*legálně vlastněné zbraně v EU nadále sytí nelegální trh.*“¹² Kde je prosím ve sdělení důkaz pro toto tvrzení? Jsou to data z **jedné** země EU (*Ve Velké Británii bylo v roce 2010/11 odcizeno 2534 střelných zbraní, 63% ze soukromých domácností*) o počtu odcizených střelných zbraní, která byla automaticky vztažena i na ostatní členské státy? Komise vhodným způsobem vynechala následující větu v tomto dokumentu, totiž že z 2534 „*odcizených střelných zbraní vzduchovky tvořily 46%.*“¹³ Do celkového počtu odcizených střelných zbraní nebyly započítány jen vzduchovky, ale také startovací pistole a imitace střelných zbraní (např. airsoftové). Tento příklad názorně ukazuje znepokojující tendenci Komise uvádět zavádějící informace.

Těmito prohlášeními Komise úmyslně manipuluje veřejným míněním tak, aby se domnívalo, že legální vlastníci zbraní jsou zdrojem kriminality, dodávají zbraně organizovaným zločineckým skupinám a vše, co najdou, přemění na střelnou zbraň. Takovéto jednání lze klasifikovat jako šíření pomluvy.

Také trvám na tom, aby Komisařka Malmströmová předložila přesná data o počtech obětí legálně a nelegálně držených palných zbraní. To by mohlo Komisi napomoci k tomu, aby tyto dva rozdílné pojmy nezahrnovala jako jeden.

O tom, jak tyto dezinformace paní Malmströmové mohou být zavádějící, se můžete názorně přesvědčit výňatkem ze sdělení Komise, ve kterém byl nahrazen výraz zbraně za výraz automobily.

Automobily nacházejí zákonné a odpovědné civilní použití a jejich výroba, prodej a nákup jsou součástí vnitřního trhu EU. Avšak v nesprávných rukou mohou mít automobily ničivé následky pro občany a společenství. V EU stále existuje příliš mnoho obětí dopravních nehod. V prvním desetiletí 21. století zemřelo na silnicích ve 28 členských státech EU přes 400 000 občanů.¹⁴ (To je 40x více než v důsledku

střelných zbraní). V jakémkoli stádiu prodeje, držení, obchodování, skladování a sešrotování může automobil skončit v rukou zločinců.

Nezákonný dovoz a prodej automobilů a náhradních dílů, jakož i jejich výroba, představují výnosný byznys pro organizované zločinecké skupiny, jejichž počet se v EU odhaduje na 3 600. Dle Interpolu automobily ulehčují páčání trestných činů, jakými jsou pašování drog, terorismus, krádeže, přepadení, korupce, zastrasování, obchod s lidmi, pašování zakázaného zboží¹⁵. Legálně vlastněné automobily i nadále sytí nelegální trhy.

Vzhledem k tomu, že automobily mohou způsobit újmu pouze tehdy, mají-li pohonné hmoty, prozkoumá Komise způsoby, jak předcházet získávání a zneužití pohonných hmot zločinci, například prostřednictvím omezení maximální velikosti palivové nádrže pro legální automobily civilního typu. Rovněž by mohlo být přínosné přijmout více společných norem EU upravujících legitimní účely pro vlastnictví nebo užívání automobilů a případy, kdy by licence měly být zamítnuty. (Závody, jízdy pro zábavu, sběratelství či vlastnictví automobilu z bezpečnostních důvodů nejsou považovány jako legitimní účely).

Strategie navržená Komisí má jen a pouze chránit občany a společenství před násilnými zločiny a dopravními nehodami. Víme, že tisíce občanů užívají své automobily zákonným způsobem, jsou to odpovědní a zákona dbalí občané a my nechceme narušit jejich tradiční aktivity.

FACE: Evropská federace sdružení pro lov a ochranu se již také vyjádřila k některým návrhům ve sdělení Komise. Více již v samotné zprávě FACE'S RESPONSE TO THE EUROPEAN COMMISSION'S COMMUNICATION ON FIREARMS: AIMING AT THE WRONG TARGET.¹⁶

Je pro mě velkým zklamáním dívat se na to, co se stalo s naším "Evropským snem". Dovoluji si Vám proto připomenout Článek 1a Lisabonské smlouvy:

"Unie je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin. Tyto hodnoty jsou společné členským státům ve společnosti vyznačující se pluralismem, nepřipustností diskriminace, tolerancí, spravedlností, solidaritou a rovností žen a mužů."

Ptám se Vás proto, kam se vytratily tyto hodnoty? Máme Komisařku a Generální ředitelství, mající tendenci překrucovat fakta a ignorovat nežádoucí údaje, jen aby mohli za každou cenu obhájit nutnost akce na úrovni EU a to na úkor občanských práv. Vše jen proto, že je pro ně mnohem snazší omezovat zákonné aktivity než bojovat s těmi nelegálními. Dokonce se ani nestydí předložit takovýto dokument Radě EU a Evropskému parlamentu, který (bohužel) na jeho základě bude činit rozhodnutí.

Proto Vás jakožto Evropského ombudsmana žádám, aby vaše kancelář:

- požadovala okamžité stažení sdělení Komise COM(2013)716
- zahájila důkladné prošetření užití metodologie při přípravě sdělení, veřejné konzultace a průzkumu, které sdělení Komise předcházely, a také činnosti samotné Skupiny expertů
- nařídila Komisi provést změny v dokumentu COM(2013)716 dle Vašich zjištění a dle požadavků přednesených v této stížnosti

- zahájila úkony, které povedou k disciplinárnímu řízení Komisařky Malmströmové pro porušení pracovních povinností a zneužití pravomoci, která ji byla svěřena občany EU

Při této příležitosti Vám chci také velmi poděkovat, že se mojí stížnosti zabýváte. Já osobně považuji tuto stížnost za velmi důležitou a doufám, že alespoň Vy nezhodíte principy, na kterých byla Unie založena. Věřím totiž, že Vaše vyšetřování může zabránit silnému roztrpčení občanů z EU a jejich institucí, které jinak zákonitě přijde.

S pozdravem

Podpis

1. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0716:FIN:en:PDF>
2. <https://www.europol.europa.eu/content/eu-serious-and-organised-crime-threat-assessment-socta>
3. http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-SF-13-018/EN/KS-SF-13-018-EN.PDF
4. <http://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/statistics/crime/global-study-on-homicide-2011.html>
5. <http://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/homicide.html>
6. http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/trafficking-in-firearms/docs/answer_to_firearms_complaint_en.pdf
7. COM(2012) 415; the report concluded that 'there would be no clear benefit in a compulsory restriction of the classification at EU level to only two firearms categories if treated in an isolated way.'
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0415:FIN:EN:PDF>
8. http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-is-new/public-consultation/2013/docs/consultation_026/report_on_consultation_including_annex_en.pdf
9. <http://www.europarl.europa.eu/sides/getAllAnswers.do?reference=E-2013-012523&language=EN>
10. http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_383_en.pdf
11. http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-13-842_en.pdf
12. http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-12-841_en.pdf
13. https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/116483/hosb02_12.pdf
page 67,2.9 Stolen firearms, table 2.13
14. http://ec.europa.eu/transport/road_safety/pdf/observatory/trends_figures.pdf
15. <http://www.interpol.int/Crime-areas/Vehicle-crime/Vehicle-crime>
16. <http://www.face.eu/firearms-ammunition>